Hallitussihteeri Suvi Velic STM042:00/2024

HE 134/2024 vp – Lisävastine eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Vastauksenaan sosiaali- ja terveysvaliokunnan esittämään kysymykseen sosiaali- ja terveysministeriö esittää seuraavaa:

Näkemys prof. Auvisen matemaattisen mallinnuksen mukaisesta 33 %:n vähentymistä lääkärin vastaanottoaikojen tarjonnassa ja sen vaikutuksista palvelujärjestelmälle?

Sosiaali- ja terveysministeriö viittaa tältä osin 25.11.2024 päivätyssä lisävastineessaan kysymykseen nro 2 antamaansa vastaukseen (s. 1–2). Lisäksi ministeriö toteaa seuraavaa:

Terveyskeskuslääkärin ja muiden ammattihenkilöiden työpanoksen jakautuminen eri tehtäviin (ennaltaehkäisevä terveydenhuolto, päivystys, vuodeosasto, kotisairaanhoito ja avosairaanhoidon vastaanottotoiminta jne.) vaihtelee lääkäreittäin, terveyskeskuksittain ja hyvinvointialueittain. Tämän vuoksi kannanotto teoreettiseen mallinnukseen on vaikeaa. Reaalimaailmassa asiaan vaikuttavat siis toimintayksikkökohtaiset, jopa työntekijäkohtaiset ratkaisut sekä muiden terveyskeskustoimintojen ja muiden ammattilaisten / tiimin töiden organisointi.

Jos hyvinvointialue päättäisi leikata rahoitusta merkittävästi juuri terveyskeskuslääkärien työpanoksesta olisi luonnollista, että erityisesti kiireettömien vastaanottoaikojen määrä vähenisi merkittävästi. Tämä sen vuoksi, että lainsäädännössä on vähemmän liikkumavaraa esim. neuvolapalvelujen ja kiireellisen hoidon toteuttamisessa, jotka tulevat siten käytännön toiminnassa usein priorisoiduksi.

STM pitää epätodennäköisenä, että mikään hyvinvointialue kohdistaisi rahoituksen vähenemisen yksinomaan terveyskeskuslääkäreihin. Kuten STM:n edellä viitatussa aiemmassa lisävastineessa on todettu, hoitotakuuta koskeneiden aiempien esitysten vaikutusten arvioissa on pyritty huomioimaan sitä, että taloudellisia vaikutuksia kohdistuisi myös hyvinvointialueiden erikoissairaanhoitoon ja perusterveydenhuollon vuodeosastohoitoon hyvinkin samalla tavalla kuin, mitä professori Auvinen tuo esiin lausunnossaan. Teoreettisena näkökohtana STM tuo kuitenkin esiin, että jos alue olisi alun perin kohdistanut hoitotakuun kiristyksen yhteydessä annetun rahoituksen lisäyksen yksinomaan terveyskeskuslääkäreihin ja nyt leikkaisi vastaavan summan samasta kohteesta, päädyttäisiin tilanteeseen, joka vallitsi ennen 1.9.2023.